

Gartneri-, Land-
og Skovbrugets
Arbejdsgivere

Jordbrugserhvervene har behov for arbejdskraft

Jordbrugserhvervene har behov for, at reglerne for udenlandsk arbejdskraft bliver lempet her og nu. I debatten er der fokus på højtuddannede og faglærte, men vi har også brug for "dygtige hænder" til mange jobs for ufaglærte.

GLS-A foreslår, at udlændingeloven ændres, således at det bliver muligt at ansætte ufaglærte på overenskomstmæssige løn- og ansættelsesvilkår.

Jordbrugserhvervene vil bidrage til at få ledige danskere i arbejde. GLS-A foreslår et projekt med fokus på at få dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere i job som ufaglærte.

Hvis virksomhederne i de grønne brancher kan få lettere adgang til arbejdskraft, kan det bidrage til, at vi kan opretholde en dansk fødevarerproduktion, hvor der er fokus på kvalitet, sikkerhed og sundhed. Jordbrugserhvervene giver et vigtigt bidrag til arbejdspladser i landdistrikterne, både i primærproduktionen og i afledt beskæftigelse.

Behov for udenlandsk arbejdskraft

Under den igangværende højkonjunktur er ledigheden lav og stadigt faldende. Mange brancher oplever, at det er vanskeligt at skaffe den nødvendige arbejdskraft. Industrien og byggeriet efterlyser især højtuddannede og faglærte.

For jordbrugserhvervene er situationen til dels lidt anderledes, idet virksomhederne ud over faglærte også efterspørger ufaglært arbejdskraft. Der er typisk tale om jobs, hvor medarbejderen skal udføre manuelt arbejde – både indendørs og udendørs. Ofte er der tale om sæsonarbejde. Eksempler kan være plukning af tomater og agurker, høst af salat og kål, plukning af frugt og bær, sortering og pakning af frugt og grønt, fodring af dyr, malkning m.m.

Hver fjerde stilling i kvægbruget, planteavl og svineproduktionen var ubesat i første halvdel af 2018. Det viser en analyse fra Séges.

En survey blandt GLS-As medlemmer viser, at virksomhederne hyppigst rekrutterer faglært og ufaglært arbejdskraft. Næsten halvdelen angiver, at det har været svært eller meget svært at rekruttere medarbejdere. 2/3 af de virksomheder, som har haft behov for at rekruttere, har oplevet, at der har været stillinger, som ikke har kunnet besættes. I nogle tilfælde har det ført til, at produktion har måttet opgives eller at planer for udvidelse er taget af bordet. Virksomhederne vurderer, at arbejdsmarkedet i den nærmeste fremtid fortsat vil være stramt.

Forslag om lempelse af udlændingeloven

Generelt giver udlændingeloven adgang til arbejde for højtlønnede samt højtuddannede inden for områder med mangel på arbejdskraft. For landbruget findes en særlig regel for fodermestre og driftsledere.

I *Sverige og Finland* er der generelt lempelige regler for adgang til at tage et almindeligt lønmodtagerarbejde. Finland stiller krav om selvforsørgelse og et tilbud om ansættelse til udlændingen, inden opholdstilladelse

kan bevilges. I Sverige skal jobs annonceres i mindst 10 dage, løn og ansættelsesvilkår skal være overenskomstmæssige eller sædvanlige, lønmodtageren skal kunne forsørge sig selv, arbejdsgiveren skal forpligte sig til at tegne visse generelle forsikringer og endelig skal ansættelsestilbuddet sendes til høring hos den relevante lønmodtagerorganisation. I Norge kan udlændinge med højere uddannelse eller faglærte, som har modtaget et konkret arbejdstilbud på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, opnå arbejdstilladelse.

Danmark bør gøre det lettere at ansætte udlændinge inden for områder med mangel på arbejdskraft. Arbejdsgiveren skal dokumentere manglen ved forgæves rekrutteringsforsøg i Danmark/EU, løn- og ansættelsesvilkår skal være overenskomstmæssige eller sædvanlige, og den relevante faglige lønmodtagerorganisation skal have lejlighed til at udtale sig om løn- og ansættelsesvilkår. Arbejdstilladelsen kan gøres tidsbegrænset til f.eks. 1 – 2 år.

Der gælder ingen særlige regler for sæsonarbejde, hvor det med et stramt arbejdsmarked kan være vanskeligt for arbejdsgiverne at få arbejdskraft.

Med inspiration i de norske regler foreslås det, at der kan gives *arbejdstilladelse til sæsonarbejdere for op til 6 måneder inden for en 12 måneders periode*. Kravet er, at der er tale om sæsonarbejde i gartneri-, land- eller skovbrug, at ansøgeren er sæsonarbejder eller ferievikar for en fastansat, at løn- og ansættelsesvilkår er overenskomstmæssige, at der foreligger et konkret arbejdstilbud om fuldtidsansættelse og at familie ikke kan komme med.

Bidrag til at få ledige danskere i arbejde

Mange ufaglærte jobs i jordbrugserhvervene synes umiddelbart egnede til ansættelse af ledige dagpengemodtagere eller jobparate kontanthjælpsmodtagere.

Virksomhedernes erfaringer er, at der ikke er ledige, som henvender sig for at få arbejde. For mange ledige fremstår et tilbud om et ufaglært arbejde, som stiller krav til fysikken og som ofte foregår udendørs ikke som værende attraktivt.

Det kan synes som et paradoks, at virksomhederne har jobs, som mange ledige umiddelbart burde kunne udfylde.

GLS-A foreslår, at ***der afsættes midler til et projekt, hvor et antal kommuner i samarbejde med lokale virksomheder går sammen med henblik på at få ledige danskere ud i nogle af disse jobs***. Der skal i projektet være penge til, at virksomhederne kan få hjælp til at beskæftige medarbejdere, hvis effektivitet ikke modsvarer ordinært ansatte, således at ansættelsen ikke bliver en økonomisk byrde.

Projektet skal have til formål at afdække barrierer for beskæftigelse både hos virksomhederne og de ledige, således at det på længere sigt kan blive lettere for virksomhederne at rekruttere ledige danskere.

GLS-A